

Studie dopadů umělé inteligence na kreativní obory

Začátkem prosince byla zveřejněna studie ekonomického dopadu umělé inteligence na hudební a audiovizuální sektor. Studie uvádí, že platformy používající nástroje umělé inteligence pro generování hudby, fotografií nebo videa budou v roce 2028 vydělávat na úkor samotných autorských a uměleckých profesí. Jinými slovy, enormní zisky těchto nadnárodních korporací půjdou z kapes autorů a umělců. Konkrétně se odhaduje, že v hudební branži mohou ukrojit z honorářů autorů a umělců až 30 % z digitálních

služeb jako Spotify a 22 % v rozhlasovém a televizním vysílání. V případě audiovizuálních tvůrců mohou například scenáristé přijít až o 20 % svých příjmů, režiséři o 15 % a v neposlední řadě překladatelé až o 56 %. Chci věřit, že se tyto předpovědi nenaplní.

Dnešní služby umělé inteligence umí generovat hudbu, videa a fotografie pouze proto, že bez svolení autorů a umělců začaly trénovat své algoritmy na veškerém autorsky chráněném obsahu dostupném na internetu. Netřeba dodávat, že se tak dělo i bez jakékoliv kompenzace autorům a umělcům.

Postupný rozvoj technologie také umožňuje *čím dál lepší možnosti kopírování a šíření autorské tvorby. Každá mince má dvě strany.* Na jednu stranu se díky tomu podstatně více autorům a umělcům daří prosadit. Na druhou stranu to vytváří obrovský přetlak autorského obsahu, přičemž neustále se zrychlující konzumace takového obsahu koncovými uživateli vede k vzrůstající devalvaci hodnoty autorské tvorby.

Je zde i další aspekt a tím je neustálá lidská touha po určité formě plagiátorství. Ano, v rámci tvůrčí činnosti se nikdy nelze zcela vyhnout nezamýšlené podvědomé inspiraci vycházející z nějaké dřívější zkušenosti, kdy jste například zaslechli *líbivou melodii* v kavárně na druhém konci světa. Já mám na mysli cílenou, zamýšlenou snahu o napodobeninu původního díla. Takové choutky lze spatřovat ve snaze o zaměnitelnost s původní autorskou tvorbou či její nahraditelnost. A co víc, tato zesilující tendence vede k riziku ztráty spojení původního autora s jeho dílem. Vidíme to dnes a denně, kdy se velmi často opomíjí uvádění skladatelů či autorů textové složky. Narušování spojení autor – jeho dílo zákonitě vede k prohlubování devalvace tvůrčí činnosti a v konečném výsledku ke snižování respektu k autorskému právu.

Já však věřím, že umělá inteligence má i ve svém generativním apetitu limity. Aby byla schopná generovat neustále nový, neoposlouchaný obsah, bude potřebovat novou tvorbu, rozumějme data, respektive spoustu dat

k dalšímu trénování svých algoritmů. Do těchto tréninkových procesů se začne dostávat i to, co již sama vytvořila. A zde by mohl nastat zásadní zvrat, kdy umělá inteligence začne hloupnout a generovat čím dál podobnější a nezájímavý obsah.

Jsem pozitivista, a na všem se snažím hledat kladné stránky. Bude potřeba ruku v ruce vytvořit funkční právní rámec, který do budoucna zamezí bezostyšnému vykrádání autorského obsahu na internetu pro trénování algoritmů. Současně ukotví i kompenzační nárok pro autory a umělce v podobě náhradní autorské odměny za data již natrénovaná na jejich úspěšné tvorbě a kariéře. Může to mít podobu odměny z každého předplatitele služby, jako když si měsíčně platíme za licenci k softwaru. *Umělá inteligence je software, na kterém se spolupodíleli všichni autoři a umělci.*

Přes výše uvedené může umělá inteligence zůstat velmi kvalitním nástrojem pro autorskou tvorbu člověka. Již dnes ji řada autorů využívá v rámci své tvůrčí činnosti. *Jsem přesvědčen o tom, že v této symbióze může autorům otevřít novou tvůrčí dimenzi, obohatit autorskou tvorbu a ve výsledku i nás, samotné posluchače hudby.*

Reklamní agentury si zprvu také kladly otázku, zda bude o jejich službách ještě zájem. Klientelu neztratily a nástroje umělé inteligence zakomponovaly do svých kreativních procesů, čímž se jim otevřely nové obzory. Díky umělé inteligenci dostaly reklamní kampaně nový rozměr v podobě lepší lokalizace na jednotlivé trhy nebo nabídky služeb, které oslovují přímo konkrétního koncového zákazníka. A stejně tomu bude i v hudbě.

Užijme si adventní čas v lidské pospolitosti s úsměvy na tváři i v srdci. Přeji nám všem požehnaný rok 2025.

Roman Střeček
předseda představenstva OSA